

Βρυξέλλες, 25.11.2013
COM(2013) 833 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Για την εξάλειψη του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Για την εξάλειψη του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	4
2.	Για την καλύτερη κατανόηση στην ΕΕ.....	5
3.	Προώθηση βιώσιμης κοινωνικής αλλαγής για την πρόληψη του ΑΓΓΟ	6
3.1.	Προώθηση βιώσιμης κοινωνικής αλλαγής για την πρόληψη του ΑΓΓΟ	6
3.2.	Ανάπτυξη πολυτομεακής συνεργασίας.....	7
4.	Στήριξη των κρατών μελών για την αποτελεσματικότερη δίωξη του ΑΓΓΟ	9
5.	Διασφάλιση της προστασίας των γυναικών που κινδυνεύουν στην επικράτεια της ΕΕ	10
6.	Προώθηση της εξάλειψης του ΑΓΓΟ παγκοσμίως.....	12
7.	Εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση	13
8.	Συμπέρασμα	14

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάθε χρόνο, η ποιότητα ζωής εκατομμυρίων γυναικών και κοριτσιών σε όλο τον κόσμο αλλοιώνεται δραματικά λόγω του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων (ΑΓΓΟ). Η διαδικασία συνεπάγεται μερική ή ολοκληρωτική αφαίρεση των εξωτερικών γεννητικών οργάνων τους ή οποιοδήποτε άλλο τραυματισμό των γεννητικών οργάνων τους για μη ιατρικούς λόγους¹. Χιλιάδες γυναίκες και κορίτσια που ζουν στην Ευρώπη υπέστησαν ή κινδυνεύουν να υποστούν τέτοιους ακρωτηριασμούς.

Ο ΑΓΓΟ αναγνωρίζεται διεθνώς ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και μια μορφή κακοποίησης των παιδιών. Μαζί με άλλες μορφές βίας που συνδέονται με το φύλο συνιστά παραβίαση του θεμελιώδους δικαιώματος στη ζωή, την ελευθερία, την ασφάλεια, την αξιοπρέπεια, την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, τη μη διακριτική μεταχείριση και τη σωματική και ψυχική ακεραιότητα². Παραβιάζει επίσης τα δικαιώματα του παιδιού όπως καθορίζονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού.

Παντού στον κόσμο, εντείνονται οι εκκλήσεις για τερματισμό του ΑΓΓΟ. Με πρωτοστατούσα την αφρικανική ομάδα και την ισχυρή υποστήριξη από τη ΕΕ, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε, το 2012, το θεμελιώδες σημασία ψήφισμα: «Εντατικοποίηση των διεθνών προσπαθειών για την εξάλειψη των ακρωτηριασμών των γυναικείων γεννητικών οργάνων»³. Μια επόμενη δήλωση της αφρικανικής ομάδας στο Συμβούλιο των ΗΕ για τα Δικαιώματα του ανθρώπου, τον Ιούνιο του 2013, υποστηριζόμενη από τα κράτη μέλη της ΕΕ, εστιάζεται στις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει η διεθνής κοινότητα για να επιτύχει μηδενική ανοχή έναντι του ΑΓΓΟ. Επιπλέον, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στον ΑΓΓΟ.

Τα θεμελιώδη δικαιώματα και η ισότητα των φύλων αποτελούν βασικές αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΕΕ έχει αναλάβει προ πολλού δέσμευση για εξάλειψη της βίας που συνδέεται με το φύλο και της βίας κατά των παιδιών, όπως δηλώνεται στη στρατηγική της για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών⁴, στην οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων εγκληματικών ενεργειών⁵ και στο θεματολόγιο της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού⁶.

Η παρούσα ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ΑΓΓΟ βασίζεται στις εργασίες που πραγματοποίησε η ΕΕ σε διάστημα πολλών ετών και σε μια έκθεση του ευρωπαϊκού ινστιτούτου για την ισότητα των φύλων (EIGE)⁷. Βασίζεται επίσης σε προτάσεις που διατυπώθηκαν σε ένα στρογγυλό τραπέζι υψηλού επιπέδου για τον ΑΓΓΟ⁸, στις συνεισφορές

¹ Όπως καθορίστηκε από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ).

² Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και παροχή υπηρεσιών αρωγής στα θέματα της ενδοοικογενειακής βίας, που εγκρίθηκαν στις 6 Δεκεμβρίου 2012.

³ Ψήφισμα της ΓΣΗΕ 67/146 που εγκρίθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2012.

⁴ COM(2010) 491 final.

⁵ Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας

⁶ COM(2011) 60 final.

⁷ EIGE 2013. Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κροατία.

⁸ Ορισμένοι από τους κορυφαίους υπέρμαχους σε παγκόσμιο επίπεδο της καταπολέμησης του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων προσκλήθηκαν σε στρογγυλό τραπέζι, στις 6 Μαρτίου 2013, για να διατυπώσουν τις απόψεις τους καθώς και συμβουλές.

της κοινωνίας των πολιτών, διεθνών οργανώσεων, ακαδημαϊκών κύκλων και οργανισμών για την ισότητα σε μια δημόσια διαβούλευση⁹, καθώς και σε μια γραπτή γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής της ΕΕ για την ισότητα των ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών¹⁰. Η παρούσα ανακοίνωση καλύπτει τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές πολιτικές και υιοθετεί καθολική και ολοκληρωμένη προσέγγιση με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη.

2. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΓΟ ΣΤΗΝ ΕΕ

Σύμφωνα με την UNICEF¹¹, πάνω από **125 εκατομμύρια γυναίκες στον κόσμο υφίστανται σήμερα τις συνέπειες του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων**. Η πρακτική αυτή είναι πολύ διαδεδομένη στις δυτικές, ανατολικές και βορειοανατολικές περιοχές της Αφρικής, σε ορισμένες χώρες της Ασίας και στη Μέση Ανατολή, καθώς και, σε παγκόσμια κλίμακα, σε ορισμένες κοινότητες μεταναστών που κατάγονται από αυτές τις περιοχές. Στην ΕΕ, αναφέρεται συχνά ο αριθμός των **500 000 θυμάτων**¹².

Είναι **δύσκολο να εκτιμηθεί ο αριθμός των κοριτσιών που κινδυνεύουν** να υποστούν ΑΓΓΟ. Τα νέα κορίτσια που μετανάστευσαν από μια χώρα όπου επικρατεί η πρακτική του ΑΓΓΟ, ή που γεννήθηκαν από ένα και ή και τους δύο γονείς που κατάγονται από μια τέτοια χώρα μπορούν να θεωρηθούν ότι είναι εκτεθειμένα σε αυτόν τον κίνδυνο¹³. Ωστόσο, για την ακριβή εκτίμηση των καθοριστικών παραγόντων του κινδύνου, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλοι παράγοντες, όπως οι αλλαγές που επήλθαν στη συμπεριφορά ή τις πεποιθήσεις των γονέων λόγω μετανάστευσης.

Συχνότητα του ΑΓΓΟ στα κράτη μέλη της ΕΕ¹⁴

Χώρα	Έτος δημοσίευσης	Αριθμός γυναικών που έχουν υποστεί ΑΓΓΟ	Αριθμός κοριτσιών που κινδυνεύουν να υποστούν ΑΓΓΟ	Αριθμός ποινικών υποθέσεων ενώπιον του δικαστηρίου ¹⁵
Βέλγιο	2011	6 260	1 975	
Δανία		Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία		1
Γερμανία	2007	19 000	4 000	
Ιρλανδία	2011	3 170	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα	
Ισπανία		Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία		6

⁹ Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης διατίθενται στην ακόλουθη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/opinion/130306_en.htm.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/other-institutions/advisory-committee>.

¹¹ Έκθεση της UNICEF: Female Genital Mutilation/Cutting: A Statistical Overview and Exploration of the Dynamics of Change, (Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων/κλειτοριδεκτομή: στατιστική επισκόπηση και μελέτη της δυναμικής των αλλαγών), Νέα Υόρκη, 2013.

¹² Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Ψήφισμα σχετικά με τον τερματισμό του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων, της 16/06/2012 (2012/2684(RSP)). Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν διαθέτουν όλες οι χώρες εκτιμήσεις, καθώς και ότι οι εκτιμήσεις αυτές δεν είναι αναγκαστικά συγκρίσιμες.

¹³ EIGE 2013, Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κροατία.

¹⁴ Πηγή: EIGE 2013, ... Όσον αφορά τις Κάτω Χώρες: Exterkate2013 — Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων στις Κάτω Χώρες, συχνότητα, επιπτώσεις και καθοριστικοί παράγοντες. Pharos — Κέντρο εμπειρογνώσας για την υγεία των μεταναστών και των προσφύγων.

¹⁵ Πρόκειται για ποινικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των καταδικαστικών αποφάσεων, που καταχωρίστηκαν μέχρι τον Ιανουάριο του 2012.

Γαλλία	2007	61 000	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα	29
Ιταλία	2009	35 000	1 000	2
Ουγγαρία	2012	170 – 350	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα	
Κάτω χώρες	2013	29 210	40 – 50 ετησίως	1
Σουηδία		Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία		2
ΗΒ	2007	65 790	30 000	

Εξάλλου, δεν υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις συνθήκες υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι ακρωτηριασμοί σε κορίτσια που ζουν στην ΕΕ. Στα τέλη της δεκαετίας του '70 και στις αρχές της δεκαετίας του '80, πολλές υποθέσεις που παραπέμφθηκαν στη γαλλική δικαιοσύνη¹⁶ απέδειξαν ότι διενεργήθηκαν ακρωτηριασμοί σε γαλλικό έδαφος. Αργότερα, οι καταδίκες γονέων και όσων ασκούν την εκτομή¹⁷ μπορεί να ώθησαν τις οικογένειες να υποβάλουν τα κορίτσια τους σε εκτομή στις χώρες καταγωγής τους ή σε κράτη μέλη της ΕΕ όπου η νομοθεσία ή η επιβολή της στον τομέα αυτό είναι λιγότερο αυστηρές. Οι τελευταίες δικαστικές υποθέσεις στην ΕΕ αφορούν ακρωτηριασμούς που διενεργήθηκαν τόσο σε τρίτες χώρες (υποθέσεις από την Ιταλία, από την Ισπανία, τη Δανία και Σουηδία), όσο και στην ΕΕ (υποθέσεις από την Ισπανία και τη Γαλλία).

Στόχος:

Βελτίωση της κατανόησης του ΑΓΓΟ στην ΕΕ.

Δράσεις:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- θα ζητήσει από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών να αναπτύξει κοινή μέθοδο και κοινούς δείκτες για τη μέτρηση της συχνότητας του ΑΓΓΟ, προκειμένου να εκτιμηθεί ο αριθμός των γυναικών και των κοριτσιών που κινδυνεύουν από ακρωτηριασμό, καθώς και ο αριθμός των γυναικών που έχουν υποστεί ΑΓΓΟ στην ΕΕ·
- θα εκτιμήσει τη σκοπιμότητα εκπόνησης μελέτης, καθώς και διενέργειας ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών για τους ακρωτηριασμούς των γυναικείων γεννητικών οργάνων·
- θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να καθορίσουν ειδικούς δείκτες για τους ακρωτηριασμούς των γυναικείων γεννητικών οργάνων στο πλαίσιο της παρακολούθησης από την Ένωση της εφαρμογής της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου των ΗΕ.

3. ΠΡΩΘΗΣΗ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΑΓΓΟ

3.1. Προώθηση σταθερής κοινωνικής αλλαγής για την πρόληψη του ΑΓΓΟ

Ο ΑΓΓΟ αποτελεί **βαθιά ριζωμένο κοινωνικό κανόνα** που ασκεί στις οικογένειες πιέσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τις προσδοκίες των μελών της κοινότητάς τους. Συνδέεται με τον κοινωνικό έλεγχο της σεξουαλικότητας των γυναικών, καθώς και με ευρύ φάσμα πεποιθήσεων και φόβων. Παρά τις σοβαρές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες φυσικές

¹⁶ EIGE 2012 — Μελέτη για τη χαρτογράφηση της τρέχουσας κατάστασης και των τάσεων όσον αφορά τον ΑΓΓΟ: εκθέσεις ανά χώρα.

¹⁷ Το άτομο (κατά κανόνα, γυναίκα) που πραγματοποιεί τον ΑΓΓΟ.

και ψυχολογικές συνέπειες του ακρωτηριασμού, οι δράστες αυτών των πράξεων τις εκτελούν συχνά πιστεύοντας ότι είναι προς όφελος των κοριτσιών. Στο πλαίσιο της μετανάστευσης, μπορεί να είναι επίσης και ένας τρόπος διατήρησης, αφενός, ενός δεσμού με τη χώρα καταγωγής και, αφετέρου, με την πολιτιστική ταυτότητα. Ο ΑΓΓΟ είναι λεπτό θέμα και αποτελεί συχνά ταμπού στις κοινότητες τις οποίες αφορά. Για το λόγο αυτό έχει θεμελιώδη σημασία να ληφθεί υπόψη ο σύνθετος χαρακτήρας του.

Τα νομοθετικά πλαίσια και η επιβολή τους είναι αναγκαία αλλά δεν επαρκούν για να διασφαλιστεί ο τερματισμός του ΑΓΓΟ. **Έχει πρωταρχική σημασία οι κοινότητες που τις αφορά να αλλάξουν τη στάση τους και τις πεποιθήσεις τους.** Τα αποτελέσματα πολλών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα ενωσιακά προγράμματα Daphne¹⁸ δείχνουν ότι πρέπει να αναπτυχθούν στοχοθετημένα μέτρα ευαισθητοποίησης μαζί και εντός των σχετικών κοινοτήτων. Στα μέτρα αυτά πρέπει να συμμετέχουν τόσο άνδρες όσο και γυναίκες, θρησκευτικοί ηγέτες και ηγέτες των κοινοτήτων, προσωπικότητες που είναι σεβαστές και ασκούν επιρροή στις διάφορες κοινότητες, τα θύματα που είναι διατεθειμένα να μιλήσουν για την εμπειρία τους, οι νέοι και οι ηλικιωμένοι. Τα μέτρα αυτά πρέπει να στηρίζονται στην ήδη υπάρχουσα μεταξύ του σχετικού πληθυσμού αντίσταση στον ΑΓΓΟ και να δημιουργήσουν δεσμούς μεταξύ της ΕΕ και των χωρών καταγωγής.

Μια πρόσφατη έκθεση¹⁹ δείχνει ότι υπάρχει μεγαλύτερο ποσοστό ΑΓΓΟ στις φτωχές οικογένειες ή στις οικογένειες στις οποίες οι γονείς είναι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου. Ως εκ τούτου, κατά τη θέσπιση μέτρων που αποσκοπούν στη διασφάλιση του τερματισμού αυτής της πρακτικής, έχει ζωτική σημασία **να δοθούν τα μέσα στις γυναίκες** που θα τους επιτρέψουν να λάβουν σωστές αποφάσεις για τις ίδιες και για τα παιδιά τους.

3.2. Ανάπτυξη πολυτομεακής συνεργασίας

Εκτιμάται ότι χιλιάδες κορίτσια που ζουν στην ΕΕ κινδυνεύουν να υποστούν ακρωτηριασμό. Ευρύ φάσμα επαγγελματιών βρίσκονται σε επαφή μαζί τους, ιδίως από τους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης, της προστασίας των παιδιών, των κοινωνικών υπηρεσιών, του δικαστικού τομέα, της μετανάστευσης και του ασύλου. Εάν οι επαγγελματίες αυτοί θέλουν να παρέχουν κατάλληλη προστασία και στήριξη, **χρειάζεται πολυτομεακή συνεργασία που να βασίζεται σε άρτια γνώση του ΑΓΓΟ.** Σε συνάρτηση με τον ρόλο τους και την αρμοδιότητά τους, οι επαγγελματίες θα πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν τα νέα κορίτσια που είναι εκτεθειμένα σε κίνδυνο και τις γυναίκες που υπήρξαν θύματα ΑΓΓΟ και να τις αναφέρουν στις σχετικές αρχές έτσι ώστε να κινητοποιούνται οι κατάλληλοι μηχανισμοί προστασίας και στήριξης. Για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει το θέμα της βίας που συνδέεται με το φύλο, το οποίο περιλαμβάνει και τον ΑΓΓΟ, να συμπεριληφθεί σε εκπαιδευτικά προγράμματα για όλα τα επαγγέλματα που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με τις σχετικές κοινότητες. Είναι αναγκαίο να αναπτυχθεί εκπαιδευτικό υλικό κατάρτισης, να διασφαλιστεί η υποστήριξη των ΜΚΟ που αντιμετωπίζουν αυτό το θέμα και να δημιουργηθούν αποτελεσματικά πολυτομεακά πρωτόκολλα. Σαφείς κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο και τους όρους της άρσης του έχουν βασική σημασία.

Ο ΑΓΓΟ που ασκείται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας δημιουργεί όλο και περισσότερες ανησυχίες ανά τον κόσμο. Ορισμένες ΜΚΟ έχουν εγείρει επίσης το θέμα των

¹⁸ Απόφαση αριθ. 779/2007/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2007, σχετικά με τη θέσπιση, για την περίοδο 2007-2013, ειδικού προγράμματος για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας εις βάρος των παιδιών, νέων και γυναικών και την προστασία των θυμάτων και των ομάδων κινδύνου (πρόγραμμα Daphne III) στο πλαίσιο του γενικού προγράμματος «Θεμελιώδη Δικαιώματα και Δικαιοσύνη». Βλ. επίσης <http://ec.europa.eu/justice/grants/programmes/daphne/>

¹⁹ UNICEF 2013.

γυναικών που υφίστανται εκ νέου ακρωτηριασμό²⁰ στα νοσοκομεία μετά τον τοκετό, κατόπιν αιτήματος της γυναίκας ή της οικογένειάς της, παρά το γεγονός ότι η πρακτική αυτή απαγορεύεται από τις εθνικές νομοθεσίες στην ΕΕ.

Εξάλλου, πολλές γυναίκες που επιβίωσαν μετά τον ΑΓΓΟ μπορούν να υποστούν και άλλες μορφές βίας, όπως οι γάμοι σε πολύ μικρή ηλικία, οι γάμοι παιδιών ή οι καταναγκαστικοί γάμοι ή η ενδοοικογενειακή βία. Δεδομένου ότι οι μετανάστριες εξαρτώνται ενίοτε από τον σύζυγό τους, τον πατέρα τους ή τη διευρυμένη οικογένειά τους, μπορούν να είναι ιδιαίτερα ευάλωτες. Ενθαρρύνονται λοιπόν τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την πρόσβαση αυτών των γυναικών στις παροχές και υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, όταν είναι σκόπιμο, καθώς και την πρόσβασή τους στην εκπαίδευση.

Η πλειονότητα των γυναικών που επέζησαν μετά τον ΑΓΓΟ χρειάζονται βοήθεια για να αντιμετωπίσουν τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες της διαδικασίας. Οι ανάγκες τους ποικίλλουν ανάλογα με την ηλικία τους ή την κατάστασή τους. Η παροχή της κατάλληλης υποστήριξης θα τις βοηθούσε να συνειδητοποιήσουν τις καταστροφικές συνέπειες που έχουν για την υγεία τους αυτές οι πρακτικές. Ορισμένα κράτη μέλη (όπως το Βέλγιο, η Γαλλία, η Σουηδία ή το Ηνωμένο Βασίλειο²¹) δημιούργησαν ιατρικά κέντρα για την υγειονομική μέριμνα για τα θύματα του ΑΓΓΟ, τα οποία παρέχουν κυρίως γυναικολογικές υπηρεσίες, ιδίως για τις έγκυες γυναίκες. Εντούτοις, φαίνεται ότι υπάρχει έλλειψη υπηρεσιών που να υιοθετούν συνολική προσέγγιση, που να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την ψυχολογική, ψυχοσεξουαλική ή μετατραυματική υποστήριξη.

Ενθαρρύνονται τα κράτη μέλη να ευαισθητοποιήσουν τους επαγγελματίες στον τομέα της υγείας σχετικά με τον ΑΓΓΟ (εντοπισμός, πρόληψη, αγωγή, κατάλληλη υγειονομική μέριμνα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού), συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης του υγιούς παιδιού. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να υποβάλουν κατάλληλες εκθέσεις όσον αφορά τον ΑΓΓΟ, χρησιμοποιώντας ιδίως τη διεθνή ταξινόμηση των νόσων της ΠΟΥ.

Στόχος:

Να προωθηθούν αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης και στήριξης των θυμάτων, ιδίως μέσω της αλλαγής των κοινωνικών κανόνων, καθώς και της παροχής μέσων δράσης στις γυναίκες.

Δράσεις:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- θα προωθήσει την ανάπτυξη ενοτήτων κατάρτισης, πολυτομεακών οδηγών και πρωτοκόλλων μέσω του μελλοντικού προγράμματος «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια». Τα εργαλεία αυτά θα εστιάζονται στους σχετικούς επαγγελματίες και θα έχουν ως στόχο την πρόληψη του ΑΓΓΟ και τη στήριξη των θυμάτων·
- θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τα εθνικά τους συστήματα προστασίας, βελτιώνοντας τον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών, ώστε να καταστούν πιο ενοποιημένες και να είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να αντιμετωπίσουν τόσο τις ήδη υπάρχουσες περιπτώσεις όσο και τους κινδύνους, κακοποίησης παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων ΑΓΓΟ·

²⁰ Σύμφωνα με την ΠΟΥ, ο ακρωτηριασμός έγκειται στο στένεμα του κολπικού ανοίγματος μέσω ενός καλύμματος το οποίο σχηματίζεται με την κοπή και επανατοποθέτηση των εσωτερικών ή εξωτερικών, χειλέων, με ή χωρίς αφαίρεση της κλειτορίδας. Η κολπική σχισμή πρέπει να ανοιχθεί εκ νέου για τις σεξουαλικές σχέσεις και τον τοκετό, διαδικασία η οποία καλείται «από-αγκητηριασμός». Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διαδικασία αυτή ακολουθείται από εκ νέου αγκητηριασμό.

²¹ EIGE 2013.

- στην προέκταση του ενωσιακού προγράμματος Daphne, θα αξιοποιήσει πλήρως το νέο πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» της ΕΕ²² για να χρηματοδοτήσει δραστηριότητες που αναπτύσσονται από τις ΜΚΟ και αποσκοπούν στην πρόληψη της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών· επίσης η Επιτροπή θα πληροφορήσει τα παιδιά σχετικά με τα δικαιώματά τους και θα προωθήσει ιδίως τον σεβασμό του δικαιώματός τους να ακούγονται·
- στη συνέχεια του προγράμματος «Δια βίου μάθηση και νεολαία σε δράση», θα αξιοποιήσει πλήρως το πρόγραμμα Erasmus+ και άλλα ευρωπαϊκά μέσα χρηματοδότησης για να χρηματοδοτήσει, όπου είναι σκόπιμο, εκστρατείες ευαισθητοποίησης και να προωθήσει αλλαγές της νοοτροπίας (ιδίως των γονέων) με τη συμμετοχή δασκάλων, εκπαιδευτών, οικογενειών και κοινοτήτων. Οι δραστηριότητες μπορούν να αποσκοπούν στη χειραφέτηση των νέων μεταναστριών, στη βελτίωση της κατάρτισης των δασκάλων και άλλων επαγγελματιών που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με τις σχετικές κοινότητες, καθώς και στην πρόληψη της βίας κατά των γυναικών·
- θα προωθήσει δράσεις στο πλαίσιο του μελλοντικού ταμείου ασύλου και μετανάστευσης με στόχο την παροχή μέσων δράσης στις μετανάστριες, γυναίκες και κορίτσια, και θα ενισχύσει την ένταξή τους στις κοινωνίες υποδοχής·
- θα εντάξει τη βία που συνδέεται με το φύλο, συμπεριλαμβανομένου του ΑΓΓΟ, σε όλες τις μελλοντικές εργασίες της που αφορούν κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα συστήματα προστασίας του παιδιού·
- θα αναπτύξει ειδικές ενότητες κατάρτισης, μεταξύ άλλων και για θέματα που συνδέονται με τον ΑΓΓΟ, για τους επαγγελματίες στον τομέα της υγείας που εργάζονται με μετανάστες.

4. ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΔΙΩΞΗ ΤΟΥ ΑΓΓΟ

Η απόφαση των ΗΕ «εντατικοποίηση των διεθνών προσπαθειών για την εξάλειψη του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων»²³ καλεί τα κράτη να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν νομοθεσία για την απαγόρευση του ΑΓΓΟ

Ο ΑΓΓΟ διώκεται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, είτε μέσω ρυθμίσεων της γενικής ποινικής νομοθεσίας είτε μέσω ειδικών ποινικών διατάξεων²⁴. Στη νομοθεσία αυτή περιλαμβάνεται συχνά η αρχή της **εξωεδαφικής ισχύος**, η οποία επιτρέπει τη δίωξη του ΑΓΓΟ όταν διαπράττεται στο εξωτερικό, εάν το θύμα ή/και το(τα) πρόσωπο (-α) που ασκούν ή σχεδιάζουν να ασκήσουν τη διαδικασία είναι υπήκοοι της χώρας που διεξάγει την έρευνα.

Εντούτοις, οι συνδεδεμένες με τον ΑΓΓΟ ποινικές υποθέσεις ενώπιον των δικαστηρίων είναι σπάνιες, λόγω κυρίως της απροθυμίας των θυμάτων να υποβάλουν καταγγελία. Επίσης, υπάρχει έλλειψη υπηρεσιών που να διαθέτουν επαρκείς γνώσεις και πείρα ώστε να μπορούν να βοηθήσουν τα θύματα που παρουσιάζονται. Οι κανονισμοί σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο, καθώς και η απουσία μηχανισμών που να κατευθύνουν τα κορίτσια που είναι εκτεθειμένα στον κίνδυνο ή που έχουν υποστεί ΑΓΓΟ προς τις υπηρεσίες στήριξης εμποδίζουν επίσης την κατάλληλη παρακολούθηση των θυμάτων.

Η νομοθεσία, η αποτελεσματική δίωξη και η καταδίκη των ενόχων γονέων και των ασκούντων τους ακρωτηριασμούς φαίνεται να αποτελούν, πράγματι, ουσιαστικά στοιχεία που

²² COM(2011) 758 final.

²³ UNGA Απόφαση 67/146.

²⁴ BE, DK, IE, ES, IT, CY, AT, SE, UK και HR έχουν ειδικές διατάξεις για τον ΑΓΓΟ.

αποτρέπουν τους γονείς από τον ακρωτηριασμό των θυγατέρων τους και τους βοηθά να αντιστέκονται στις πιέσεις που ασκούν πάνω τους οι οικογένειες και οι κοινότητές τους.

Είναι σκόπιμο να εξεταστούν ταυτόχρονα οι εθνικές νομοθεσίες και οι σχετικές δικαστικές υποθέσεις στο μέτρο που επιτρέπουν να κατανοηθούν καλύτερα ορισμένα από τα βασικά νομικά θέματα που αφορούν τον ΑΓΓΟ. Για παράδειγμα, στην Ισπανία, οι γονείς καταδικάστηκαν πρόσφατα για τον ακρωτηριασμό του παιδιού τους πριν από τη μετανάστευσή της στην Ευρώπη. Το θέμα του **υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού** θα πρέπει επίσης να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα καθόλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας (από την έρευνα έως την επιβολή της ποινής), για να εμποδίσει για παράδειγμα να γίνει ένα παιδί διπλό θύμα, πρώτα λόγω του ΑΓΓΟ και, στη συνέχεια, λόγω της στέρησης της γονικής φροντίδας.

Στόχος:

Υποστήριξη των κρατών μελών για την επιβολή της εφαρμογής της νομοθεσίας τους που απαγορεύει τον ΑΓΓΟ.

Δράσεις:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- θα αναλύσει την ποινική νομοθεσία και τις δικαστικές υποθέσεις που συνδέονται με τον ΑΓΓΟ και θα οργανώσει ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών για να προσδιορίσει τις δράσεις σε ενωσιακό επίπεδο που θα μπορούσαν να αποφέρουν προστιθέμενη αξία·
- θα διαδώσει το υφιστάμενο υλικό κατάρτισης για τους επαγγελματίες στον τομέα της δικαιοσύνης μέσα από τις κατάλληλες πλατφόρμες·
- θα επιβάλει τον σεβασμό των δικαιωμάτων των θυμάτων εγκληματικών πράξεων που καθορίζονται στην οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων²⁵, ιδίως του δικαιώματος πρόσβασης στις υπηρεσίες γενικής και ειδικής βοήθειας.

5. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

Η οδηγία περί αναγνώρισης της ΕΕ²⁶ **εγγυάται το δικαίωμα στη διεθνή προστασία** για τις γυναίκες που έχουν βάσιμο φόβο να υποστούν δίωξη ή που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να υποστούν ΑΓΓΟ. Επεκτείνεται στους γονείς που φοβούνται να υποστούν δίωξη ή διατρέχουν πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης επειδή αρνούνται να συναινέσουν στον ΑΓΓΟ του παιδιού τους. Η αναθεωρημένη οδηγία περί αναγνώρισης²⁷ ενισχύει την προστασία των προσώπων που φοβούνται ότι θα υποστούν ΑΓΓΟ. Αναγνωρίζει ρητά ότι τα θέματα που συνδέονται με το φύλο του αιτούντος πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη εάν αφορούν βάσιμο φόβο του αιτούντος να υποστεί δίωξη. Τα θέματα αυτά περιλαμβάνουν την ταυτότητα του φύλου και τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τα οποία μπορούν να συνδέονται με

²⁵ Οδηγία 2012/29/ΕΚ

²⁶ Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους και τον καθορισμό του περιεχομένου της παρεχόμενης προστασίας.

²⁷ Οδηγία 2011/95/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας.

ορισμένες νομικές παραδόσεις και έθιμα που οδηγούν, για παράδειγμα, σε ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων.

Η αναδιτύπωση της οδηγίας σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου²⁸ εισάγει **τη διάσταση του φύλου στις διαδικασίες ασύλου**. Συγκεκριμένα, i) όλες οι αιτούσες άσυλο θα έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου, θα μπορούν να επωφελούνται από ατομική εξέταση της αίτησής τους και θα μπορούν να λαμβάνουν πραγματική προστασία εφόσον πληρούν τους σχετικούς όρους· ii) οι αρμόδιες αρχές πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένες για να λαμβάνουν υπόψη τον σύνθετο χαρακτήρα των αιτήσεων που συνδέονται με το φύλο· iii) πρέπει να παρέχεται πραγματικά η δυνατότητα στις αιτούσες άσυλο να αποκαλύπτουν τις προσωπικές τους εμπειρίες στις αρμόδιες για το άσυλο αρχές σε ασφαλές και εμπιστευτικό περιβάλλον και να επωφελούνται από ζωτικής σημασίας διαδικαστικές εγγυήσεις, όπως είναι οι υπηρεσίες διερμηνείας, και η παροχή νομικών συμβουλών· iv) στα θύματα βασανιστηρίων και άλλων σοβαρών μορφών σεξουαλικής, φυσικής ή ψυχολογικής βίας θα παρέχεται επαρκής χρόνος και στήριξη για να προετοιμαστούν για τις προσωπικές συνεντεύξεις και τα άλλα ουσιαστικά στάδια των διαδικασιών.

Η αναδιτύπωση της οδηγίας σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο²⁹ **εισάγει όρους υποδοχής που συνδέονται με το φύλο**, οι οποίες θα εφαρμοστούν και στα άτομα που φοβούνται ότι θα υποστούν ΑΓΓΟ και συγκεκριμένα: i) οι ειδικές ανάγκες όλων των ευάλωτων γυναικών που υποβάλλουν αίτηση ασύλου θα πρέπει να προσδιορίζονται εγκαίρως· ii) όσοι έχουν υποστεί σοβαρές βιαιοπραγίες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες αποκατάστασης προκειμένου να λάβουν την αναγκαία ψυχολογική και ιατρική στήριξη· και iii) τα κέντρα στέγασης θα πρέπει να είναι ευαίσθητα στη διάσταση του φύλου.

Συμπληρώνοντας αυτά τα νομοθετικά μέτρα, η ευρωπαϊκή υπηρεσία υποστήριξης για το άσυλο (EYYA) μπορεί να προωθήσει βέλτιστες πρακτικές και μια κοινή προσέγγιση για θέματα που συνδέονται με το φύλο, ιδίως όσον αφορά την **κατάρτιση** του προσωπικού της υπηρεσίας ασύλου **και τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής**.

Το ευρωπαϊκό ταμείο για τους πρόσφυγες και το μελλοντικό ταμείο για το άσυλο και τη μετανάστευση παρέχουν οικονομικά κίνητρα σε ένα κράτος μέλος για την **επανεγκατάσταση** (μεταφορά), σε εθελοντική βάση, ορισμένων κατηγοριών ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των γυναικών που κινδυνεύουν, στο εν λόγω κράτος.

Στόχος:

Η εγγύηση της προστασίας των γυναικών που κινδυνεύουν στο πλαίσιο της υφιστάμενης ενωσιακής νομοθεσίας για το άσυλο.

Δράσεις:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- θα συνεχίσει να παρακολουθεί την έγκαιρη μεταφορά και την ορθή εφαρμογή του ενωσιακού νομοθετικού πλαισίου για το άσυλο, που εγγυάται την προστασία των γυναικών που κινδυνεύουν·
- θα διασφαλίσει ότι τα εργαλεία κατάρτισης και οι πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής που λαμβάνονται από την EYYA περιλαμβάνουν τη διάσταση του φύλου, συμπεριλαμβανομένων αναφορών στον ΑΓΓΟ, όπου είναι σκόπιμο·

²⁸ Οδηγία 2013/32/ΕΕ σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

²⁹ Οδηγία 2013/33/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία..

- θα συνεχίσει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αξιοποιούν τα οικονομικά κίνητρα που παρέχονται από τα υφιστάμενα νομοθετικά μέσα για να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών που εργάζονται στον τομέα του ασύλου·
- θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συνεχίσουν, να ξεκινήσουν ή να αυξήσουν τη χρήση των οικονομικών κινήτρων για την επανεγκατάσταση των παιδιών και των γυναικών που κινδυνεύουν, μεταξύ άλλων και αυτών που κινδυνεύουν να υποστούν μορφές βίας που συνδέονται με το φύλο.

6. ΠΡΩΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΑΛΕΙΨΗΣ ΤΟΥ ΑΓΓΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ

Η ΕΕ συμμετέχει ενεργά, εδώ και πολλά χρόνια, στη διεθνή συνεργασία για την προώθηση της εξάλειψης του ΑΓΓΟ. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η ΕΕ συνεισέφερε στην υιοθέτηση ισχυρών δεσμεύσεων που υποχρεώνουν όλες τις χώρες να απαγορεύουν και να τιμωρούν τον ΑΓΓΟ, καθώς επίσης και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αλλαγή των κοινωνικών προτύπων που τον υποθάλλουν. Για παράδειγμα, υποστήριξε την απόφαση της ΓΣΗΕ για την εξάλειψη του ΑΓΓΟ³⁰ και συνεργάστηκε, το 2012, με την αφρικανική ομάδα στο πλαίσιο του Συμβουλίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ΗΕ για την ενίσχυση της τήρησης των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν με αυτήν την απόφαση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί επίσης τη βελτίωση της διεθνούς προστασίας των γυναικών και των κοριτσιών που κινδυνεύουν να υποστούν ΑΓΓΟ ανά τον κόσμο, στο πλαίσιο των σχέσεων της με τις τρίτες χώρες και στα διεθνή φόρα.

Η δράση της ΕΕ εκτός της Ευρώπης για την καταπολέμηση του ΑΓΓΟ στηρίζεται σε συγκεκριμένες πολιτικές δεσμεύσεις και καθοδήγηση της ΕΕ (κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σχετικά με τη βία κατά των γυναικών, στρατηγικό πλαίσιο και σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, και στρατηγικές για τα δικαιώματα του ανθρώπου ανά χώρα, οι οποίες δίνουν προτεραιότητα στην καταπολέμηση του ΑΓΓΟ στις σχετικές χώρες). Η πρόληψη του ΑΓΓΟ περιλαμβάνεται επίσης ως θέμα για συνεργασία στο πλαίσιο της συμφωνίας Κοτονού, της πλέον ολοκληρωμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και 79 χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής, και του Ειρηνικού. Εξάλλου, η ΕΕ συμβάλλει στην καταπολέμηση των βαθύτερων αιτιών του ΑΓΓΟ, υποστηρίζοντας ευρύτερους αναπτυξιακούς στόχους για την ισότητα μεταξύ των φύλων και την παροχή μέσων δράσης στις γυναίκες, και ειδικότερα την εκπαίδευση των κοριτσιών και των γυναικών, τα ανθρώπινα δικαιώματά τους και τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία τους.

Από το 2006 έως το 2012, 17 προγράμματα με στόχο την καταπολέμηση του ΑΓΓΟ σε 18 χώρες επωφελήθηκαν από ενωσιακή χρηματοδότηση ύψους περίπου 8 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία υποστηρίζουν τις προσπάθειες οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και κυβερνήσεων, καθώς και οργανώσεις των ΗΕ και ιδίως την UNICEF.

Συνολικά, παρατηρείται μια θετική τάση προς την κατεύθυνση του σταδιακού τερματισμού του ΑΓΓΟ στις 28 χώρες στις οποίες η πρακτική αυτή είναι η πλέον διαδομένη. Μέχρι σήμερα, 42 χώρες έχουν θεσπίσει νόμους που καταδικάζουν ρητά τον ΑΓΓΟ. Η ανάληψη μιας σειράς ισχυρών δεσμεύσεων από τις σχετικές κυβερνήσεις ήταν αποφασιστικής σημασίας. Οι περιφερειακές οργανώσεις, ιδίως η Αφρικανική Ένωση, διαδραμάτισαν βασικό ρόλο. Το πρωτόκολλο της Αφρικανικής Ένωσης για τα δικαιώματα των γυναικών, που κυρώθηκε από 33 χώρες, ορίζει ότι πρέπει να ληφθούν όλα τα αναγκαία νομοθετικά και άλλα μέτρα για τον σκοπό της εξάλειψης του ΑΓΓΟ, συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης όσον αφορά αυτές τις πρακτικές, της απαγόρευσης αυτών των πρακτικών

³⁰ UNGA Απόφαση 67/146..

από νομοθετικά μέτρα που συνοδεύονται από κυρώσεις, καθώς και της στήριξης των θυμάτων.

Η ΕΕ θα συνεχίσει τη δράση της για την προώθηση της κατάργησης του ΑΓΓΟ, κατευθυνόμενη από τεκμηριωμένες ορθές πρακτικές σχετικά με το τί λειτουργεί αποτελεσματικότερα για να επιτευχθεί πρόοδος. Θα βασίσει επίσης τη δράση της στην πρόοδο που έχει σημειωθεί κατά το παρελθόν αλλά και πρόσφατα στο πλαίσιο της παγκόσμιας συναίνεσης για την ανάγκη να ενισχυθεί η βούληση της διεθνούς κοινότητας να τεθεί τέρμα στον ΑΓΓΟ. Η σύνδεση της καταπολέμησης του ΑΓΓΟ με την χειραφέτηση και την εκπαίδευση των κοριτσιών και των γυναικών, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική τους υγεία, καθώς και την πρόληψη του πρόωρου γάμου, του γάμου των παιδιών και του καταναγκαστικού γάμου επέτρεψε να διευκολυνθεί η κατάργηση αυτής της πρακτικής.

Στόχος:

Προώθηση της εξάλειψης του ΑΓΓΟ ανά τον κόσμο και ενίσχυση της προστασίας των γυναικών που κινδυνεύουν στις τρίτες χώρες.

Δράσεις:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες εξωτερικής δράσης:

- θα συμπεριλάβουν τον ΑΓΓΟ στους ετήσιους διαλόγους της ΕΕ με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στις σχετικές χώρες εταίρους·
- θα συντάξουν επεξηγηματικό σημείωμα για τον ΑΓΓΟ υπόψη των επικεφαλής των αποστολών της ΕΕ στις σχετικές χώρες εταίρους·
- θα συμπεριλάβουν τον ΑΓΓΟ στην κατάρτιση για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και για τα δικαιώματα του παιδιού που απευθύνεται στο προσωπικό των ευρωπαϊκών οργάνων που εργάζεται στις αντιπροσωπείες της ΕΕ στις σχετικές χώρες·
- θα υποστηρίξουν μια περιφερειακή εκστρατεία για την εξάλειψη του ΑΓΓΟ·
- θα συνεχίσουν να συνεργάζονται στενά με την Αφρικανική Ένωση και την αφρικανική ομάδα στα ΗΕ για την ανάληψη περαιτέρω πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της καταπολέμησης του ΑΓΓΟ παγκοσμίως·
- θα συνεχίσουν να στηρίζουν τις ενέργειες για τη βελτίωση των εθνικών νομοθεσιών σχετικά με τον ΑΓΓΟ, όπου χρειάζεται·
- θα συνεχίσουν να υποστηρίζουν τις πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των ικανοτήτων των δημόσιων φορέων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών·
- θα συνεχίσουν να θίγουν τα συνδεδεμένα με τον ΑΓΓΟ θέματα στο πλαίσιο των πολιτικών διαλόγων, καθώς και των διαλόγων για τα δικαιώματα του ανθρώπου και για τις εφαρμοστέες πολιτικές, με τις σχετικές χώρες εταίρους, συμπεριλαμβανομένων και αυτών στις οποίες η υγεία αποτελεί ένα τομέα προτεραιότητας της συνεργασίας·
- θα συνεχίσουν να προωθούν τη βελτίωση της διεθνούς προστασίας των γυναικών που κινδυνεύουν να υποστούν ΑΓΓΟ ανά τον κόσμο, στο πλαίσιο των σχέσεών τους με τις τρίτες χώρες καθώς και στα διεθνή φόρα.

7. ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για να διασφαλιστεί ταχεία πρόοδος και να επιτευχθούν οι στόχοι που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση, μια **ειδική ομάδα της διϋπηρεσιακής ομάδας της Επιτροπής για**

την ισότητα των φύλων θα εξετάσει, θα αξιολογήσει και θα ελέγξει τις δράσεις που προβλέπονται στην παρούσα ανακοίνωση και θα υποβάλλει, σε ετήσια βάση, έκθεση για τα εφαρμοζόμενα μέτρα. Δύο έτη μετά την έγκριση της παρούσας ανακοίνωσης, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τα μέτρα που έχουν εφαρμοστεί και θα αποφασίσει σχετικά με τη συνέχεια που θα δοθεί σε αυτά.

Εκτός από αυτόν τον εσωτερικό έλεγχο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή **θα διαβουλευέται τακτικά με τις ΜΚΟ και τους εμπειρογνώμονες που δραστηριοποιούνται σ' αυτόν τον τομέα.** Πράγματι, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις διαδραμάτισαν και θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο, προστατεύοντας τα κορίτσια που κινδυνεύουν, παρέχοντας κατάρτιση στους επαγγελματίες σ' αυτόν τον τομέα, αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση στις σχετικές κοινότητες, αναπτύσσοντας τις γνώσεις, το υλικό και τις ορθές πρακτικές, εγγράφοντας το θέμα αυτό στην ατζέντα των αρμοδίων για τη χάραξη πολιτικής και δημιουργώντας γέφυρες μεταξύ της Ευρώπης και των χωρών καταγωγής. Σε όλη την Ένωση, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αντιμετωπίζουν ίδιες προκλήσεις και έχουν ανάγκη από ευκαιρίες για να μπορούν να ανταλλάσουν πληροφορίες και ορθές πρακτικές, να καταρτίζουν προγράμματα και μεθόδους, καθώς και να αξιολογείται το έργο τους από ομοτίμους.

Στόχος:

Να υλοποιηθούν οι δράσεις που προβλέπονται στην παρούσα ανακοίνωση και να εξασφαλιστεί ότι το θέμα του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων παραμένει πάντα στο προσκήνιο.

Δράσεις:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- θα ελέγχει την έγκαιρη υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στην παρούσα ανακοίνωση και θα κάνει τον απολογισμό σε ετήσια βάση γύρω στις 6 Φεβρουαρίου, ημερομηνία της διεθνούς ημέρας μηδενικής ανοχής όσον αφορά τον ΑΓΓΟ·
- θα διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών για τα θέματα που συνδέονται με τον ΑΓΓΟ μεταξύ των ΜΚΟ και των εμπειρογνομόνων·
- θα ενθαρρύνει τις προεδρίες του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμπεριλάβουν τον ΑΓΓΟ στην ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων των επικεφαλής των ιατρικών υπηρεσιών της ΕΕ και των προϊσταμένων του νοσηλευτικού προσωπικού στην ΕΕ·
- θα διοργανώσει εργαστήριο για τον ΑΓΓΟ στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού φόρουμ 2013 για τα δικαιώματα του παιδιού·
- θα συμπεριλάβει τον ΑΓΓΟ στην ημερήσια διάταξη της άτυπης ομάδας εθνικών εμπειρογνομόνων για τα δικαιώματα του παιδιού που θα συσταθεί το 2014.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με την παρούσα ανακοίνωση για τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης επιβεβαιώνουν τη **δέσμευσή τους για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και την εξάλειψη του ΑΓΓΟ τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ, αναγνωρίζοντας ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διασυνδέσεις μεταξύ των θιγόμενων κοινοτήτων στην ΕΕ και των χωρών καταγωγής τους.**

Η ΕΕ δεν θα πάψει να θίγει αυτό το θέμα στο μέλλον και θα στηρίζει όλους τους φορείς που εργάζονται ανάκαθεν σ' αυτόν τον τομέα, και ιδίως τις διεθνείς οργανώσεις, τα κράτη μέλη

και τις ΜΚΟ. Η ΕΕ θα συνεχίσει να αναπτύσσει πολιτικές και να εφαρμόζει μέτρα προς αυτήν την κατεύθυνση, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις πολλαπλές πτυχές του ΑΓΓΟ, οι οποίες απαιτούν πολυτομεακή προσέγγιση και στενή συνεργασία με τις κοινότητες στις οποίες ασκείται.